

משנכנס אדר מרבית שמחה

מדיוני המזכירות

להלן הנושאים שנדונו :

1. מגורים לספיחי קבוצת ה-13 :

דווח על המשך חיפוש פתרונות דוור במגרשים מבונים ל – 3 משפחות. הוסכם, שבאם לא ימצא פתרון, הם יהיו בעדיפות ראשונה בבחירת מגרש מבונה באם יופיע.

2. המשך תהליך הקליטה :

הוחלט: יימשך תהליך הקליטה לחברות, אשר יהיה על בסיס של משפחות בודדות ולא קבוצות, אשר תהיינה זמינות לקליטה לחברות, והשלימו כל המסמכים הנדרשים. הקליטה מותנה במגרש מבונה, המיועד לשיוך. בדיון התייחסנו גם, לחשיבות שמירת מבנים ראויים, לבנים צעירים שעדיין לא ערוכים לבנייה וקבלה לחברות וכמו כן, לצמצום מספר מבני הקהילה לאור הצפי בירידת מספר הבנים במחזוריים השנתיים וצמצום עלויות תשלום מיותרות.

3. הערכות להמשך קליטת בנים לחברות :

הוחלפו דעות ראשוניות על אופן המשך התהליך, תוך התייחסות לסוגיות של דירות היורשים, בן שני – שלישי ועוד. סוכם: יוקם צוות חברים, שידון בכל נושאי הקליטה בהתחשב בהחלטות הקיבוץ בנידון.

4. בית כנסת ישובי :

דווח על פסיקת בית המשפט בנידון, אשר הציע לעותרים להסיר את עתירתם ולהגיע להבנה עם תושבי הישוב.

5. "השביל הבטוח" – לבית הספר "האלה": [בהשתת. אבי בן צבי]

דווח על הפגישות והדיונים שנערכו בנושא, ואשר יפורטו להלן :
א. מוא"ז יואב החליטה על סלילת "שביל בטוח" לתלמידי ההרחבה הלומדים בביה"ס האלה.

ב. מרבית מסלול השביל עובר בתחום הקיבוץ, כאשר אין בו כל התייחסות לילדי הקיבוץ.

- ג. תוואי המסלול אושר ע"י וועדת התכנון, אך הביצוע נעשה ללא תיאום עם מוסדות הקיבוץ.
- ++ המזכירות מברכת על המהלך, אך רואה בחומרה את התעלמות המועצה מצרכי הקיבוץ ומאופן ביצוע העבודה, ללא תיאום ותכנון.
6. **"כביש חד סיטרי" – לביה"ס האלה** : [בהשתת. אבי בן צבי]
המועצה פנתה להפוך את הכביש לחד סיטרי, משער הקיבוץ ועד לבית הקברות [מצפון- לדרום], באופן קבוע, למשך כל היום וזאת ע"פ דרישת המשטרה. הודענו, כי נהיה מוכנים לסגירת הכביש, רק בין השעות 07.00-09.00 ורק בימי פעילות בתי הספר והגנים והסדרת שער חשמלי בשער בית הקברות. כמו כן הצענו, שבאותן השעות יהפוך גם הכביש מבית הקברות ועד לבריכת השחייה לחד סיטרי ממזרח למערב. וכל זה, לתקופת ניסיון, בשנת הלימודים הנוכחית.
כאמור, הצעותינו לא התקבלו והנושא נשאר פתוח להמשך התדיינות.
7. **מגרשי החנייה – בתי הספר / בית הבנים** : [בהשתת. אבי בן צבי]
מצוקת החנייה החמירה בשנה האחרונה והדבר הפך למפגע תעבורתי ובטיחותי לתושבי הקיבוץ. המזכירות קוראת למוא"ז לפעול לאלתר להסדרת מגרשי חנייה חדשים למורי ותלמידי צפית והאלה ולפנות את כלי הרכב מהמגרשים, בהם הם חונים כיום [צפית-עליון/בית הבנים].
באופן זמני, נסכים להקצות את מגרש החנייה של בית הקברות לצרכי בתי הספר.
8. **תקנון סיעוד** : [בהשתת. יו"ר הוועדה – אבי בן צבי]
התקנון, אשר נערך במשך זמן רב, ע"י וועדה מיוחדת, הובא לאישור פורמאלי והוא יובא לאישור שיחת הקיבוץ [חברים המעוניינים לקבלו, יפנו למזכירת הקהילה, סיגל].
9. **"הכביש המחבר" + "כביש הברכות" [שחייה-דגים]** :
בהמשך להחלטת שיחת הקיבוץ, אנו פועלים במרץ, לקידום עבודות התשתית להשלמת הכביש מבית הדר- לספריה והכביש מצפית, בין הברכות ולאורכם תיסלל מדרכה להולכי רגל. מהלך זה ישפר את בטיחות תנועת כלי הרכב והולכי הרגל, לבתי הספר ולמגורי התושבים.

רשם: שלומי שקד

בלילה שבין ה- 19.2 ל- 20.2 ירד שלג בכפר מנחם.

תוכנית הקהילה 2015

תכנית הקהילה בנויה ברובה על ענפי שרות, המשמשים לרוב את החברים ותושבי המקום. מתוקף החלטות הקיבוץ, מרבית הענפים מסובסדים ע"י הקהילה, כשמקורות הענף הם תשלום חלקי של החברים ותשלום של הקהילה. חלק מהענפים עומדים בתכניות ובהם תשלומי הקהילה נשארו קבועים ואף פחתו ויש ענפים, שתשלומי הקהילה להם עולים. במהלך שנה בכל אחד מהענפים נבדקים צרכי החברים בשימוש בענף, השרות לחבר, ניהולו ותוצאותיו. המטרה היא להמשיך ולתת את השירותים באופן יעיל וטוב לפי הצרכים. יתכן שיהיו שינויים במספר ענפים לפי הצורך, כדוגמת השינוי בבית הדר של מעבר לשימוש בבית אחד, בהתחשב בצרכים, מבלי לפגוע בשרות ומאידך, מניעת בזבז וצמצום רב בעלויות.

במהלך השנה נתייחס למספר ענפים יותר ביסודיות : מטבח- על פי דרישות משרד הבריאות, המשך אספקת האוכל מותנית בשינויים במטבח, על פי דרישות המשרד. בשלב הזה הוכנה תכנית נבדקות עליות השינוי הנדרש והנושא יובא להחלטת ההנהלות ושיחת הקיבוץ. רכב- תיבדק הצעה של חיוב לפי זמן וק"מ, כשהמטרה התייעלות בשימוש בכל אחד מהרכבים. מכבסה- השימוש פחת עם השנים ולכן ההכנסות פחתו והסבסוד גדל. יש צורך בבדיקה ובמתן פתרונות להמשך השרות והפחתת העלויות.

נושא הקליטה ממשיך להיות על הפרק. לצערנו עדיין אין אישורי בנייה מהמנהל. נצטרך להמשיך להיות יצירתיים במציאת פתרונות. שיוך דירות- אנחנו לקראת סיום הבדיקות והבאת הנושא לשיחה/ שיחות קיבוץ לקבלת החלטה. חברים חדשים - בהזדמנות זו אני מברכת את 21 החברים החדשים ובני משפחותיהם שסיימו תהליך ארוך של מספר שנים של קבלה לחברות. מעתה אתם חלק נכבד בנטילת האחריות ביוזמה ובפעולה למען כולם. תודה למנהלים ולצוותים ולחברים בוועדות השונות, שאחריותם ופעילותם היא המפתח להצלחה.

פורים שמח שולה

להלן ההחלטות שהתקבלו בשיחת הקיבוץ שהתקיימה ב- 8.2.2015 :

1. אושר ביצוע "הדרך המחברת" [בית הדר - ספריה] - מכספי חלף היטל השבחה הנמצאים לזכותנו במוא"ז יואב ומתקציב הפיתוח של האגודה.
2. אושר ביצוע "דרך הברכות" [ברכת שחיה- ברכת הדגים] - מכספי חלף היטל השבחה. התשתית כוללת כביש ומדרכה, והביצוע הוא מייד.

3. אושר תקציב הקהילה - 2015 - הנושאים שהועברו לדיון נוסף במזכירות, הם:
- פעילות המכבסה - לאור התוכניות לשינוי מערך הקיטור והמים החמים בקיבוץ.
 - הפעלת התוכנה "זמן-ק"מ" - במגמה לייעל את השימוש ברכבי הקיבוץ.
 - המשך תקצוב הפאב - מותנה במציאת מתנדבים להפעלתו.
 - בחינת מערך הסיעוד והדאגה לחברים הוותיקים.
 - קלנועיות - העברת האחריות לחבר.
 - השקעות - מתוכנן שיפוץ המטבח, והעברת משרדי הקיבוץ למשכן חדש.

4. הוצגה ואושרה תכנית המשק - אחזקות - 2015.

רשם: שלומי שקד.

עקרונות מסלולי השיוך השונים

מסלול - 751

- הנחה לפי ותק (מ-15 שנות ותק הפחתה של 2% לשנה).
- מינימום לתשלום - 11% - תשלום מע"מ ו אפשרות לנדחה על כל הסכום.
- חבר בעל פחות מ-15 שנה ביום הקובע (2002) - תשלום מלא של 91% במזומן.
- רישום המגרש על שם החבר במינהל ואפשרות לרישום בטאבו.

מסלול 1155

- הנחה אחידה על כלל מגרשי הזכאות - 33% מערך הקרקע.
- קביעת תקן זכאות - מס הנחלות $130 \times 2.34 = 304$ מגרשים. (בפועל ניתן לקבל רק 250 מגרשים מכיוון ש 150 מגרשים כבר בהרחבה - השלמה לתמ"א 400 יח"ד)
- תשלום מקדמה באמצעות האגודה על 3.75% מעלויות מגרשי הזכאות.
- לחברים ב - 27/3/2007 אפשרות לתשלום נדחה של השלמת 29.25%.
- לחברים אחרי 27/3/2007 תשלום במזומן על השלמת 29.25%.
- רישום המגרש על שם החבר במינהל ואפשרות לרישום בטאבו.

מסלול התנועה - 1380 -

- רכישה של האגודה את כלל זכויות המגורים במחנה .
- מחיר הבסיס מחושב ע"פ עקרונות החלטה 1155 , על מחירי הבסיס יש 3 הפחתות
 - היקף יח"ד הנרכש
 - הקדמת תשלומים.
 - מגבלת סחירות.
- רכישת הזכויות נדרשת לתשלום מיידי עבור כל היחידות שבתמ"א 35 לחליפין הקיבוץ יכול לבצע את הרכישה בשני שלבים, כאשר בשלב הראשון הוא מחויב לרכוש את כל המבונה הקיים + מחצית מהיתרה לתוכנית מאושרת .
- הזכות בקרקע של משפחת החברים לא יכולה להירשם לא במינהל ולא בטאבו אלא בתוך האגודה בלבד .

הערות חשובות

- האגודה מחויבת לשלם את כל עלות שלב א' במידי כתנאי להצטרפות למסלול.
- זכויות החברים נרשמות בספר האגודה ללא רישום במינהל או בטאבו.
- לחברים אין אפשרות לקחת משכנתא מסודרת.
- האגודה צריכה להתיר את התחייבותה, שהתקבלה באספת חברים, לפעול לרישום הדירות באופן אישי, מול המינהל על פי החלטה 751.
- לא קיים מקור מימון לחלק גדול מהמגרשים, שהאגודה רוכשת ללא משתכנים קיימים.

בהצלחה – דובי גניש יועץ לקהילה בנושא שיוך דירות .

חברים מוזמנים להעלות שאלות והתייחסויות

אזור בן חורין. שפת טייסה אברהם הפכת ציפק צלחה ובהצלחה.

*אליה ויטי, אחנה ויוני וכל המשפחה
ברכות חמות אהולצת הבת והנכדה הילה.*

עדכון מאמיר פארן – יו"ר אגודת מתיישבי בנושא בית כנסת בעקבות מחיקת העתירה לתושבי כפר מנחם שלום,

ברצוני לעדכן אתכם בנעשה בנושא בית כנסת.

כפי שהבנתם ממכתבו השבועי של זאב, הגענו קרוב מאוד להסכמות על מסמך משפטי בין העותרים לבין אגודת מתיישבי + הוועד המקומי + הקיבוץ, אך לא להסכמה מלאה. הנקודה האחרונה עליה התעקשו העותרים הייתה שהמועצה תיכנס כצד בהסכם שבין העותרים לבין האגודה. להזכירכם, אני פניתי בשם האגודה לראשת המועצה בבקשה שתשלח מכתב בו היא מתחייבת להקצות מקום תפילה בבית ספר צפית לפי בקשת העותרים (ראשת המועצה נענתה לבקשה והוציאה מכתב רשמי בו היא מפרטת את תנאיה והתחייבויותיה). צירפתי את המכתב על מנת שתוכלו להתרשם בעצמכם. לצערי המכתב לא סיפק את העותרים ואילץ את כולנו להיפגש בחמישי בבוקר בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

כבוד השופטת שרה דוברת, סניא בית המשפט, קיבלה את עמדת אגודת מתיישבי והמליצה בחום לעורך הדין חגי מרום, שייצג את העותרים, למחוק את העתירה, אחרת היא תפסוק נגדם. השופטת הדגישה שבית כנסת לא מקימים בבית משפט!

עוד מצאה השופטת מקום להדגיש כי אומנם חופש הפולחן היא זכות יסוד אך אין שום חוק במדינת ישראל המחייב רשות כלשהי להקים בית כנסת ושיש לכבד את אורחות המקום. השופטת התייחסה לכך שבית הכנסת המוצע בצפית יפעל רק בימי שישי ושבת ובחגי ישראל וכשנשאלה מה יעשו תושבי הישוב אם ירצו לקיים ברית ביום חול. תשובתה של השופטת הייתה שלא יקרה דבר אם יחגגו בבית כנסת במרחק של 10 דקות נסיעה מן הישוב. לאחר בקשת המחיקה של העתירה עודדה השופטת בפסק הדין את שני הצדדים להמשיך ולחתור לפשרה מחוץ לכותלי בית המשפט.

חבל לי מאוד, שהיינו צרכים להגיע עד לבית משפט כדי להבין את אשר ידענו מראש: בית כנסת לא מקימים בצו בית משפט!!!

חבל על בזבז כספי הישוב שבהם יכולנו לעשות שימושים חשובים אחרים. יחד עם זאת אני מקבל את העמדה, שהפניה לבית משפט היא הליך והעלטה אותו לראש סדר היום בישוב.

אז מה נותר לנו לעשות עכשיו?

עורך הדין מימוני (המייצג את האגודה+קיבוץ+וועד מקומי), התבקש לקדם במהירות וללא דיחוי את החתימה על הסכמי השימוש במבנה בבית ספר צפית לצורכי בית כנסת בין המועצה לבין הוועד המקומי.

פנינו אל סימון עמיאל (אחד משלושת העותרים), בבקשה לפעול בהקדם להקמת עמותה, אשר איתה יוכל הוועד המקומי לחתום על הסכם שימוש במבנה אותו הקצתה המועצה, ברוח שש הנקודות וההסכם המשפטי אליו הגענו. אין עדין לברך על המוגמר.

יחד עם זאת ברצוני להודות לחברי הצוות מטעם הישוב: יחיעם ושולה, נציגי הקיבוץ, שלומי ויפתח נציגי הוועד המקומי וזאב נציגי האגודה על תרומתם עד כה.

עוד ברצוני להודות לסימון עמיאל שמצא הכוחות להתייצב ולקדם בעוז את הפשרה המסתמנת. לסיכום, בעיני זאת עוד נקודה בתהליך התבגרותו של הישוב המתחדש, אשר נראה כי עלינו על דרך המלך למצוא פיתרון מוסכם בקהילה שלנו.

אמיר פארן – יו"ר האגודה.

לכבוד
אמיר פארן
יו"ר אגודה קהילתית
כפר מנחם

אמיר שלום רב,

הנדון: זכות שימוש בכיתה בתיכון צפית לצרכי תפילה

אני מברכת על ההבנות שמושגות בעניין בית הכנסת.

להלן עמדת המועצה:

המועצה תסכים למחוקת העתירה ללא צו להוצאות.

המועצה תיתן זכות שימוש לוועד המקומי בכיתה בבית הספר צפית לצרכי בית כנסת.

ייערך הסכם בין המועצה לוועד המקומי, אשר יגדיר כי השימוש בבית הכנסת ייעשה אך ורק בימי שיש, שבת וחגי ישראל. השימוש בבית הכנסת לא יפריע בשום אופן לפעילות בית הספר ולא ייעשה במקום כל שימוש שאינו לצרכי תפילה.

ההסכם יכלול התחייבויות ברורות של הוועד המקומי לשאת בכל ההוצאות והעלויות הנובעות מהפעלת בית הכנסת (המועצה לא תישא בכל עלות הקשורה בהפעלת בית הכנסת).

בכבוד רב,

ד"ר מטי צרפתי – הרכבי
ראש המועצה האזורית יואב

העתק:

שלומי גרבר יו"ר ועד מקומי
שלומי שקד יו"ר קהילה
דפנה רבינוביץ – מנכ"ל מועצה אזורית יואב
עו"ד חן סומך יועמ"ש יואב

בית הקרור הישן (מעל הפאב) עובר לשמש כארכיון להנה"ח

חברים אשר מאחסנים שם ציוד (בשני החדרים) מתבקשים לפנותו משם עד יום

ראשון הקרוב ה-1.3.

מפתחות למקום נמצאים אצל שלמלה ברוידא.

לאחר ה-1.3 הציוד יפונה מהקיבוץ.

שלמלה.

גם בתוך התנועה הקיבוצית יש הבדלים, ואני בטוח שהתנאים לחברים המבוגרים בכפר מנחם, הם בתוך העשירון העליון מבין הקיבוצים, וטוב שכך!

הזדקנתם? שווה לכם לעבור לקיבוץ

נגישות גבוהה לרופא, השתתפות פעילה יותר בארגון קהילתיים ולימודי העשרה ותחושת ביטחון גבוהה ■ רוצים עוד? גם מצבם הכלכלי של אזרחים ותיקים בקיבוצים הוא טוב יותר בהשוואה לקשישים בערים

41.5% מתושבי הערים בני 65 ומעלה אינם מסוגלים להרשות לעצמם הוצאה פתאומית של 2,500 שקל בלי לקחת הלוואה. כך עולה ממחקר שנעשה על ידי מרכז הידע לחקר הזדקנות האוכלוסייה שבאוניברסיטה העברית, על פי הזמנת המשרד לאזרחים ותיקים. מבין המבוגרים החיים בקיבוצים, 18.8% אינם מסוגלים להוציא הוצאה בלתי צפויה של 2,500 שקל ובקרב שאר הישובים הקטנים השיעור הוא 26.1%. מהמחקר אותו ערכו דנה דהן ואלה שוורץ אשר התבסס על מדגם של 500 נשים וגברים בני 65 ומעלה מהמגזר היהודי, עולה כי אלה מביניהם המתגוררים בקיבוצים חיים טוב יותר, על פי כל קנה מידה, לעומת אזרחים מבוגרים החיים בישובים קטנים אחרים או בערים.

אזרחים ותיקים המתגוררים בישובים קטנים מציגים תמונה טובה יותר בהרבה של מצבם האישי לעומת מקבליהם המתגוררים בערים, מבחינה כלכלית, בריאותית וחברתית. ואולם בתוך שני סוגי הישובים הקטנים (פחות מ-2,000 תושבים), נמצאו הבדלים. רוב היתרונות רלוונטיים בעיקר לוותיקי הקיבוצים.

ההבדל העיקרי בין האזרחים הוותיקים תושבי הקיבוץ לבין אלה המתגוררים בישובים האחרים הוא במצב הכלכלי: רק 7.9% מהמבוגרים בקיבוצים מגדירים את עצמם כשייכים למצב כלכלי נמוך, לעומת 20% מתושבי הישובים האחרים.

אזרחים ותיקים המתגוררים בקיבוץ פעילים יותר מאזרחים ותיקים בישובים האחרים בכל סוגי הפעילות כמעט: השתתפות בקורס, הליכה למועדון ספורט או מועדון חברתי, השתתפות פעילה בארגון קהילתי או פוליטי, קריאת ספרים, כתבי עת ועיתונים, פתרון תשבצים או סודוקו ומשחק בקלפים או בשחמט. התחום היחידי שבו עוסקים ותיקי היישובים האחרים בתדירות רבה יותר מאשר מקביליהם בקיבוץ הוא פעילות התנדבותית.

רובו העצום של האזרחים הוותיקים הגרים בקיבוץ (98.4%), מצהירים על תחושת שייכות לאזור שבו הם גרים, בעוד ששיעור האזרחים הוותיקים בישובים קטנים אחרים המרגישים שייכות, גבוה פחות: 91.6% .

30% מהאוכלוסייה המבוגרת בישובים הקטנים אומרים שוונדליזם או פשיעה מהווים בעיה גדולה במקום מגוריהם. שיעור זה נמוך בקיבוץ בהשוואה לשאר הישובים: 25.5%, לעומת 34.5% בהתאמה .

שיעור האזרחים הוותיקים המתגוררים בקיבוץ המעידים על רמת נגישות טובה מאוד למרפאה או לרופא המשפחה מגיע ל-96.7%, לעומת 85% בישובים האחרים. כ-80% מהתושבים הוותיקים בקיבוץ סבורים שאמצעי התחבורה ליציאה מהקיבוץ נגישים בצורה טובה, בהשוואה ל-63.6% משכניהם בישובים האחרים .

רק 2.9% מהאזרחים הוותיקים בקיבוץ נמנעו בשנה האחרונה מביקור אצל הרופא, לעומת 6.9% אצל התושבים האחרים – שיעור גבוה פי 2.4 בהשוואה לקיבוץ .

בנוגע למצב הכלכלי, שיעור האזרחים המעידים על קושי להסתדר כלכלית, גבוה באופן מובהק בקרב תושבי הישובים הלא – קיבוציים, בהשוואה לתושבי הקיבוצים: 44.4%, לעומת 27.2%, בהתאמה. בקרב האזרחים הוותיקים תושבי הערים, שיעורם של אלה המתקשים להסתדר כלכלית אף גבוה יותר: 48.3% .

כאשר נשאלו המרואיינים האם הם יכולים להוציא באופן בלתי צפוי 2,500 שקל בלי לקחת הלוואה, נמצא ש-18.8% ממבוגרי הקיבוץ אינם יכולים לעמוד בהוצאה כספית בלתי צפויה, לעומת שיעור גבוה יותר, של 26.1% ממבוגרים שאר הישובים. שיעור מבוגרי העיר שאינם יכולים לעמוד בהוצאה בלתי צפויה גבוה מכולם: 41.5%, פי 2.2 בהשוואה לקיבוצים ופי 1.8 בהשוואה לכלל הישובים .

מנכ"ל המשרד לאזרחים ותיקים, גלעד סממה, אמר בתגובה כי "השר אורי אורבך יזם את המחקר כדי לבדוק את ההבדלים במגוון רחב של מאפיינים, בין דפוסי החיים של אזרחים ותיקים בערים גדולות לבין הדפוסים ישובים קטנים. זאת, כדי לבחון כיצד ניתן לייעל את השירותים עבור ציבור זה. "המשרד פועל על כל משאביו לקידום איכות חייהם של האזרחים הוותיקים בכל התחומים מבריאות ורווחה ועד תרבות ופנאי. מחקר זה מסייע לנו להמשיך לשרת את האוכלוסייה הבוגרת במסירות ובמקצועיות."

הביא לדפוס: שלומי שקד.

אלו הדברים עליהם נלחמנו בעבר וראוי שנלחם גם בעתיד :

בת קבוץ / מיריק שניר

על החינוך הקיבוצי - במלאות 100 לתנועה הקיבוצית.

(קטע מהרצאה בנושא)

ביובל הגדול והעגול של התנועה הקיבוצית, הורתי, אביא סיפור אחד מבין סיפורי שנכתבו בהשפעת זיכרונות ילדותי, וחוויותיי כאם ומחנכת - ואומר כמה מילים בשבח החינוך הקיבוצי. את דבריי הקצרים אקדיש למחנך קיבוצי דגול שהכרתי מקרוב, **מרדכי סגל**, אבי אמי, אשר הקים וניהל את הסמינרים של הקיבוצים בת"א ובאורנים, והקפיד לתת בהם ייצוג הולם – לגישות החינוכיות השונות.

בשנים האחרונות הוצפנו בספרים, סרטים ועדויות אישיות, המתארים את **החינוך המשותף**, בקיבוץ של פעם, מפי מי שנולדו וחונכו בו, כשרובם מעלים **חוויות קשות** שנצרכו בזיכרון האישי.

אכן, העבר אינו נקי **מבעיות וטעויות**, ואין לקדש אותו, אך הנטייה לבחון מה שהיה אז, **מתוך המציאות של היום**, מטעה. **קצב השינויים המואץ**, במאה השנים האחרונות, **בעולם**, בארץ ובקיבוץ, הרחיק אותנו ת"ק פרסה מעולמם ונסיבות חייהם של **המייסדים**.

הקיבוץ בראשיתו היה **חברה חלוצית**, המגויסת **למשימות לאומיות**. **האמהות והאבות** הצעירים, היו עסוקים – **יומם ולילה** - בהקמת מדינה ובמלחמה על קיומה. לא היה סיכוי למאבק שלהם ללא נכונותם **להקריב הכל**.

סבתי, שהייתה **אדם רגיש ומסור**, השאירה בן יחיד, בן חמש, ויצאה לשליחות בת שנתיים באירופה, כדי לטפל **בניצולי השואה**.

היחידה **המשפחתית החלוצית**, לא הייתה פנויה ולא הייתה בנויה להתמסר לילדים. כפי שנכתב בשיר איתו הרדימו אותנו: **"למה זה יחרוש בלילה ואותי לא ישן, אדמתי, בני, אין פנאי לה, נומה בן נומה בן."**

בתקופה הסוערת של **עיצוב החברה הקיבוצית**: **מציאות החיים** הכתיבה את **אופן הטיפול בילדים**, לא פחות **מרעיונות החינוך הנאורים**.

ראובן פורת וגדעון לויין כתבו:

הלינה בבית האבן **המסודר לילדים**, הייתה כמעט בבחינת דבר המובן מאליו – בשנים שבהן **ההורים גרו באוהלים או צריפים**, או בחדר קטן עם שותפים, בתנאי תזונה ואקלים קשים, **שחייבו חיי ילדים בבתי נפרדים ובתנאים משופרים**. סוף ציטוט.

עוד סיבות הכריעו לטובת לינה **משותפת**, כמו: הצורך לרכז את הילדים בבית מוגן יחסית בשל **המצב הביטחוני**. הקליטה **המסיבית של ילדים יתומים אחרי השואה**, **האחוזה הגבוהה של משפחות פרודות**, ושל **אלמנות**.

בתוך אילוצים אלה ונוספים, בחר סגל, לראות בחינוך הקיבוצי- המשותף, לא ברירת מחדל, אלא, הזדמנות נדירה להתמודד גם עם חולאי התרבות המודרנית, אשר פרקה ופוררה את החמולה המסורתית, ופגעה קשות במשפחה הגרעינית.

ככה הוא כתב: "לא אנחנו רוקנו את המשפחה, אולם אנחנו באים להקים מסגרת חינוך... שתמלא את הריקנות."

סגל העניק לחברה הקיבוצית משקל רב במעשה החינוכי, ולא מתוך זלזול בהורות הביולוגית, או ניסיון לבטלה, אלא דווקא כדי לתמוך במשפחה הקיבוצית ולשפר אותה.

את בית הילדים וחברת הילדים: הלומדת, עובדת, חיה וחוגגת, הוא עיצב באופן כזה, שיהיו דומים בהווייתם, ככל האפשר, למשפחה המורחבת מן העבר. בגן המעורב על-פי שיטתו, התחנכו בו זמנית, ילדים - מגיל שלוש עד סוף כתה א'.

בת קיבוץ כותבת:

"היו לנו חיים יפים, חיים חבריים, ממש כאחים ואחיות... התפתחו יחסי חברות נפלאים בין הגדולים לקטנים... הרגשה של משפחה גדולה."

את האידיאל החינוכי אליו חתר סגל, ואשר הושפע מן המשפחתיות החמה והקהילה העוטפת, שזכר מילדותו בעיירה, מיטיב לבטא דווקא פתגם אינדיאני, שמרבים לצטט בתקופתנו: "צריך כפר שלם כדי לגדל ילד."

כשאני נזכרת בכפר שבו גדלתי, בכפר גלעדי של ילדותי, – המשפט הזה, במידה רבה מאוד מבטא את תחושותיי בו כילדה.

כדי להבין באיזו מציאות חינוכית גיבש והפיץ סגל את תורתו, נציץ אל בית התינוקות של ימי ראשית הקיבוץ – אותו ביקר סגל ופעל לשנותו.

ד"ר נסאו, רופא הילדים המפורסם, שהמטפלות של הקיבוצים השתלמו אצלו בבית החולים בעפולה, אמר: "שהאויב מספר אחד של הילד זו האמא שלו." כן, זהו ציטוט מפיו, וש"הניקיון חיוני יותר מאהבת אם."

השילוב הקשה שהתקיים בחצר הקיבוצית: של העדר דור סבים בוגר ומנוסה שידריך את ההורים הטריים, יחד עם סביבה פיזית רבת סכנות לילדים, המאיימת גם במחלות קטלניות, ואיתם חולשת המשפחה, שתיארת, הפך את אנשי הרפואה לאורים ותומים של גידול התינוקות והפעוטות.

ד"ר נסאו גם הנחה להניק לפי השעון, אחת לחמש שעות! ולא לפי מצב הילד ומחאותיו.

אמי, אשר ילדה וגידלה עשרה תינוקות, סיפרה לי, שעד היום יש לה חלום-סיוט חוזר, על תינוק ששכחה באיזה מקום, והיא יודעת שהוא מחכה לה, שתבוא להניק אותו. היא גם זוכרת איך כפעוטה, ניקרה במוחה הקטן השאלה: היכן נמצאים הוריה, בלילה כשהיא בוכה וקוראת להם? כשגדלה שמעה מהם, שבאותה עת היו מתחת לחלונה, בוכים איתה. האב הבוכה, היה סגל.

מן הספרים של חוקרי "שיטת סגל", למדתי, שמייחסים לו, את המהפכה שחלה בבית
התינוקות והפעוטות הקיבוצי: את המעבר מהבית הסטרילי והלבן, שנהג בסובלנות
מעטה מאוד כלפי ההורים, אל בית הגיל הרך, עם הצבעים וציורי האומנות. בית שחדל
להיות בית חולים, ונעשה בית לילדים וגם להוריהם.

על הרקע הזה, אספר את "הסייחה הנסיכה". המבוסס על אירוע אמיתי מילדותי.

בעיבוד הספרותי שנתתי לחוויה אמיתית שנחקה בזיכרוני, יש ביטוי לסוגית ההנקה,
שאזכרתי, ולריחוק הלא טבעי בין ילדים והורים.

במבט לאחור, קל לבקר את החינוך הקיבוצי, קשה יותר להבין אותו, ועוד יותר קשה, אך
חשוב, ליטול קורה מבין עינינו, ולהודות בכך, שרוב ההורים הצעירים בימינו, השותפים
לביקורת על החינוך הקיבוצי של אותם ימים, נוהגים כיום, לאפסן ילדים מגיל חודשים
ספורים, במוסדות חינוך מנוכרים, כשילדיהם פוגשים את הוריהם המותשים – להשכבה
בלבד, כי ההורים של היום מוכנים להקריב כמעט הכל, למען מה?

לנו היו שעות אחה"צ עם הורינו - ובהמשך מוסדה בקיבוץ גם שעת האהבה, במשך היום.
כל מי, שמבקרים וכואבים את החסר של הדרכה הורית בימינו, יכולים לראות בקיבוץ,
דוגמא לחברה שלוקחת אחריות קולקטיבית על חינוך הילדים.
אני מציעה לראות בשיטה הסדורה של החינוך הקיבוצי, החלוצי, מקור השראה ומורה
נבוכים, למחנכי דורנו. לא, אין צורך לחזור לשם כך ללינה המשותפת, הנסיבות שדרשו
זאת אז, השתנו, אך ראוי מאוד בעיניי, לבחור שוב בחינוך כמשימה החלוצית, של התנועה
הקיבוצית, במאה השנים הבאות.

קורצ'אק אמר: "לתקן את העולם, פירושו לתקן את החינוך."

אני רואה בקיבוץ של ימינו – הניצב על פרשת דרכים – תשתית ופוטנציאל, לבניית דגם
חי של קהילה מחנכת ומתחנכת, ברוח המקורות שלנו, ברוח החינוך המתקדם - והפתוח,
ובעקבותיהם של ענקי הרוח, דור המייסדים של החינוך הקיבוצי, אשר הותירו לנו מורשת
חינוכית, רבת ערך, צידה לדרך.

הקטע לקוח מתוך האתר של מיריק שניר באינטרנט

<http://www.mirik-snir.com/pages/hebrew/news.php?id=94>

הביאה לדפוס: חלי זלינגר

סיפורים מהשרות הצבאי

קוניאק גורודיש.

הקור הגדול במסעדה ביקור גורודיש.

נובמבר דצמבר אחרי ששת הימים, הקור היה עז אותם ימים. הייתי במסעדה ישוב ומחנה צבאי לרגלי בירכתרם. הסמוך לחרמון, שני מטר שלג "סידרו לנו אותה שנה". היינו ב"וילה" של אנשי קבע סורים. מעבר לכביש היה המחנה הצבאי, שנקרא מחנה מסעדה. מעבר לו, בכיוון מזרח, אחרי טיפוס קצר רגלי בשיפוע ניכר, נפרס האגם היפה הסימטרי לחלוטין. ברכת רם (הברכה הגבוהה)! האגם היה, כציור עגול עשוי במחוגה. בשעה שישבתי שם ורגלי טובלות במים, עוד יותר לא הבנתי למה צריך מלחמות, זה היה לוע של הר געש כבוי, מזה מיליוני שנים, ירק צמח על מורדותיו הפנימיים והחיצוניים והלוע התמלא מים. מספרים, שמהחרמון הוא נראה כעין פקוחה. בשטח הסתובבו חמורים שניזונו מעשבים. הם היו חופשיים (לא קשורים), כפי הנראה בעלי החמורים ברחו במלחמה. היינו רוכבים עליהם. עד למימי הברכה, היה צורך בטיפוס תלול על דופן ההר ולאחר מכן ירידה אל המים. היינו במקום שלושה צוותים של טנקיסטים, בעצם מחלקה. היינו "בוילה" שלושה חדרים- שניים למגורים אחד למטבח. כאשר ירד השלג הגדול לא יצאנו כל היום מהחדרים. השלג נערם סביב הבית לאורך הקירות, גבוה יותר מכל השטח והגיע ל 4 מטרים. כול החלונות כוסו. הדלת פנתה למרפסת שהייתה מקורה, כך היה ניתן לפתוח אותה. חוץ מזה כל הלילה העמדנו שומר במרפסת עם תנור פיירסייד. הבגדים של צהל לא התאימו אותה שנה למזג האוויר. הקור היה נורא. היינו שומרים במשמרת במשך 4 שעות בסבבים. כאשר הקור ירד ל-9 ° (-). התפריט השתנה, הגוף דרש הרבה קלוריות להתמודדות עם הקור, זה כמו עיסוק בספורט. נכנסנו למטבח ושם על פרימוס סורי עמד סיר אליו זרקנו מכל הבא ליד, במשך ימים הוספנו גם מים מידי פעם, וזה היה בערך מרק. "מרק -24/7". על האש. הכנסנו ירקות וירקות שורש קצת שמן ואפילו לחם הכל על הפרימוס. בנוסף למרק המחמם היינו בוצעים כיכר לחם בפנים שני בצלים וחבילת מרגרינה, וגומרים את זה באחת, כדי להשיב אנרגיה לגוף. התפריט היה גם לרזים שבינינו.

יום אחד הגיע גורודיש ומעט אנשי פמלייתו. אספו את כולנו לחדר אחד, שומר נשאר בחוץ. אנו הרגשנו רע למדי בחדר אחד עם האיש הרשע והמסוכן הלז. כל תנועה במחיצתו בדרך כלל העיפה מישהו לכלא. כל אחד מנסה לא להישמע ולא לבלוט בשטח. "נשמרים כמו מחייה טורפת". אתה בתור חייל בחטיבה כבר שמעת מספיק אנשים שהלכו לכלא, כולל אח שלו, שהייה מגיד בגדוד בחטיבה שלו, שהועף מתפקידו. כללי ההתנהגות נשמרים בקפידה, עד כמה שניתן. ואתה תמיד חושש שמא לא תקרא את מחשבותיו היטב. בקיצור פחד. מן המפורסמות היה, שמי שנתקל בו בעבר, נשלח בדרך כלל לכלא. הוא הניח שני בקבוקי קוניאק על השולחן שהיה בחדר. חד שיח, מפקד מול חיילים. לאט לאט החלו לצאת מילים מחלק מהחיילים, בין היתר הוא שם לב שאנו שפופים מהמעמד ובקושי מוציאים מילה. הוא שאל איפה מצב הרוח שלכם? עוזי שאהב לשתות חריף אמר: "מצב הרוח שלנו נמצא על השולחן" גורודיש חיך קצת, אומרים שזו הייה הפעם היחידה (שחיך) ב- 27 שנות שירותו הצבאי. מאוחר יותר שתינו קצת בספלי פלסטיק כתומים ושמונניים (צבאיים). הספל הפלסטי הצבאי תמיד מוסיף לכל משקה "נופך" משל עצמו, אפילו למים יש טעם שונה. כך יורד 50% מהטעם המקורי של הקוניאק. עד שעוזי בשאלתו לא שייך את

הקוניאק אלינו אני אפילו לא חשבתי שזה מיועד לנו. סבלתי מאלרגיה לגנרלים (גנרליטיס טרמינליס). ובמיוחד לגנרל הזה. בתרגיל בנגב שנערך כחצי שנה לפני זמן הסיפור, כשעלינו את המדרונות התלולים של שדה בוקר. שם נבדקו הגבולות של הטנק (אנחנו לעומת הפטונים). נבדקה שם העבירות של הצנטוריון מול הפטון החדש, שהוכנס בדיוק לשרות בצה"ל. ראיתי אז את גורודיש מסתובב בשטח דרך האפיסקופים. ידעתי שזכותי בתור נהג לא לראות אותו, כי המפקד מוביל כאשר המדפים סגורים והוא האחראי הישיר למה שקורה. נסעתי אז בפול גז והמפקד שלי קרע לי את האוזניים בקשר. הוא צעק ימינה ימינה... ואני משכתי שמאלה שמאלה. וכבר הכנתי תירוץ שהקשר לא עבד. אני לא חושב שהייתי דורס אותו, אבל בהחלט היה נחמד להפחיד אותו.

הצל"שניק.

עבד כי ימלוך.

באותם ימים בהם מדובר, היה כל תותחן (ובעצם כל הצוות) מקבל ציון לשבח, כאשר השתתפנו בתקרית והתותחן פגע בטנק סורי. מי שפגע יותר מפעם אחת נחשב לאצולת השריון. זהו סיפורו של שלום כהן.

שלום כהן קיבל צל"ש. החזיקו אותו קצת בקבע, שרק ירה ויפגע. מאחר ולא היה להם תקן לתותחן בקבע, הוא שוחרר בתנאים מגבילים. האגדות מספרות, שהוא ירה במקלע מקביל והיה כותב את שמו בחורי הכדורים, כששרשותו רק ידית הציוד וידית ההגבהה. מי שמכיר את פיזור הטבעי של המקלע, יודע שהדבר הנו שטות מוחלטת, אך האגדות עושות להן רגליים. שלום בעצמו אישר לי, שזה הבל הבלים. הוא הובא בגייפ צבאי על בסיס התנדבותי. הגייפ התקרב עד הטנק, כדי ששלום הדיונה לא ילך כמה מטרים. השטח היה סלעי ברמות... ושלום בא בכפכי אצבע. הוא קיטר שיש לו 100 צעדים עד לטנק, לשם הגייפ, באמת, לא היה יכול להתקרב. הוא היה אזרח בעל שכל של ילד בן שלוש והגיע כשקיטבג זערורי תלוי על כתפו ובו עיתון ספורט וסנדוויץ בלבד, בלי בגדים להחלפה. מאחר ולא ירו אותו יום, כפי שהבטיחו לו, הוא רצה ללכת הביתה. הצליחו לדבר אליו בחנופה והוא סודר ללון איתנו בטנק. הוא היה עובד בנק, כי הצבא דאג לו לגיוב, כדי שיוכלו לאסוף אותו מתי שיתחשק להם. למחרת בבוקר שוב אותה כוננות לירי, אבל מ-5⁰⁰-עד 9⁰⁰ בבוקר. משלא ירו הוא החל לפסוע הביתה כפרימדונה – "נמאסתם סתם באתי מת"א אף אחד לא יורה שלום!" -"שלום בחיידך, עוד מעט יורים". הפרובוקציות על הירדנים לא הואילו והם לא פתחו באש ושלום go home.

איתי ישראל.

מרכז קיבוצים

חברות וחברים, שלום,

מעולם לא הייתי חרד לעתידה של המדינה, כפי שאני חרד היום. הדברים שאנחנו בתנועה הקיבוצית האמנו בהם ונלחמנו עבורם כל חיינו עומדים בפני סכנה. יש איום ממשי על קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. את מה שקלקלו פה ניתן עדיין לתקן. לשם כך צריך מרצ גדולה וחזקה.

בשנות שלטונו של נתניהו ישראל התרחקה מכל הערכים החשובים לנו. נתניהו מנהיג את ישראל לפערים חברתיים מהגדולים בעולם, עם ולזול מוחלט בשאלות של ערכים ומוסר ועם דת שחיתות פוליטית ונהנתנות אישית בלתי נסבלות. שלטון הליכוד בהנהגתו הופך את החיים בישראל לקשים ממש לאוכלוסיות מוחלשות ולמעמד הביניים שאנחנו כחברי קיבוצים נמנים עליו.

ממשלות הימין-מרכז בראשות נתניהו לא הציעו לישראל כל אופק מדיני, וממילא גם לא אופק בטחוני. ההתעקשות לפסול כל סיכוי להדברות וההתעלמות המופגנת מיוזמת השלום של הליגה הערבית קלעו את ישראל לבידוד מדיני קשה, משחקים לידי הגורמים הקיצוניים בקרב הפלסטינים ובעולם הערבי ומדרדרים את המצב הביטחוני שלנו, שגם לו אין לביבי מענה.

שאלת מעמדה של התנועה הקיבוצית והשפעתה על החברה הישראלית הן שאלות מרכזיות שאני מתלבט בהן רבות. רציתי מאד שאבו יהיה במקום גבוה יותר וייצג אותנו ברשימת מרצ לכנסת. צר לי על התוצאה, ונצטרך לחשוב עליה ועל מעמדה של התנועה הקיבוצית בכלל, לאחר הבחירות. לשמחתי זהבה גלאון, אילן גילאון וסיעת מרצ כולה הכריזו באופן ברור על מחויבות מלאה להגנה תקיפה על זכויותינו בכלל ובפרט בתחום הבנייה והקליטה.

בבחירות הקרובות יש סיכוי של ממש לשנות את כיוון המדינה. הוא יתממש רק עם מרצ גדולה וחזקה. שכן מרצ היא היחידה שמחויבת לשבת רק בממשלת מרכז-שמאל בראשות כוז'י הרצוג. את התסריט האחר, הסביר מאד, של ממשלת עבודה-ליכוד, ראינו לא אחת בעבר. כל פעם לאחר שהתממש היו מגיעים אלי מצביעי עבודה רבים, כדי לומר כמה הם שמחים שאנחנו באופוזיציה משמיעים את קולם. רק מרצ גדולה מקטינה את הסיכוי לממשלה כזו ומחזקת את הסיכוי לממשלת שמאל-מרכז. בתסריט השלישי, של ממשלת ימין קיצונית, מרצ תהיה האופוזיציה החדה והברורה ביותר.

אני קורא לכם להצביע מרצ ב-17 במרץ.

שלכם,

ג'ומס

עם כל המשפחה אנו אבלים

על מות חברנו

יעקב צ'קיר

יעקב צ'קיר, או כפי שכינינו אותו צ'בי
יעקב צ'קיר נולד ב-1933 בעיירת שדה בבולגריה, בן לניסים ומרים.
בימי מלחמת העולם השנייה עברה משפחתו ללודג' ולאחר מכן לפילדליב.
ב-1949 עלתה המשפחה לארץ והתגוררה במחנה מעפילים בפרדס חנה.
צ'קיר רצה מיד להגיע לקבוץ של השומר הצעיר, זאת לאחר שחווה את התנועה עוד
בבולגריה.
מפאת גילו הצעיר, שהה תקופה קצרה בפנימיית רמת הדסה ולאחר מכן הגיע כחניך
תנועת נוער לקבוץ כפר מנחם. והצטרף לקבוצת "יסעור".
כפי שציינה אחותו צ'קיר היה מורעל על הקבוץ.
עם סיום הלימודים בחברת הנוער התגייס עם כל בני קבוצתו לנח"ל ואחר כך חזר
לקבוץ.
רוב ימיו עבד בענפי השדה, למעט הפסקה של שנה – שנת שירות אותה עשה בלהבות
חביבה בעבודה במטבח.
עם צאתו לפנסיה הצטרף לצוות הפנסיונרים במפעל המתכת.
צ'קיר אהב את הקבוץ והיה מעורה בחיים הקיבוציים – ערך את העלון ובעיקר אהב
להשתתף בהצגות הקבוץ. לא נשכח את הופעתו בהצגת החאפ, לרגל יובל ה-25
שנים לקבוץ.
צ'קיר היה בעל השכלה רחבה, אותה רכש כאוטודידקט, באופן עצמאי. הוא הרבה
לקרוא ורכש ידע היסטורי רב ומקיף.
צניעותו הייתה רבה, תמיד היה חיוך טוב נסוך על פניו, הירבה לזרוק פניני לשון,
לפעמים על גבול הציניות.
בשנים האחרונות הירבה לנסוע לטיולים ארוכים ברחבי העולם ורכש חברים
חדשים.
בשנים האחרונות סבל מבעיות בריאות, אבל גם אז, תמיד כששאלנו אותו מה
נשמע? ענה: הכל בסדר.
יהי זכרו ברוך.

יזהר זלינגר

צ'קיר,

איך נפרדים ממך?

שנים שאנחנו חיים בשכנות. בשכנות ובידידות.

שומרים על קשר קבוע ובמקביל זוכרים לתת את המרחב הפרטי לכל אחד.

שנים של ידידות!

הכרנו אותך – אדם שקט, צנוע, שאינו מתפרץ ואינו מנופף בידי, אבל חושב ומגיב ולומד, כל הזמן

לומד. ראינו אותך קורא, מתעניין, ערימות של ספרי וקטעי עיתונות השארת בביתך.

וההומור המיוחד שלך, שהתחדד כשנפגשת עם מאירקה ידידך. הומור מושחז, הרואה את

הפרטים

הקטנים.

בדרכך השקטה היית מסור לעבודתך, אם זה לגד"ש ואחר כך למתכת, לשם המשכת ללכת כל עוד

יכולת.

הכל עד שהגיעה המחלה הזו, שלקחה ממך את כל כוחותיך.

ליוונו אותך בתקופה הקשה, היינו איתך והיית במחשבותינו. ראינו אחרי כל משבר, אתה

מתקשה לגייס כוחות, אבל כשקצת היית מתחזק ידעת להמשיך.

ידענו שאתה חולה, חולה מאוד, אבל האמנו, קיוונו שבכל זאת תצא מזה. אפילו אתמול

כשעמדנו ליד מיטתך, כשראינו אותך ושמענו את הרופאה – עדיין קיוונו, אבל אתה כבר לא יכולת

יותר.

בימי מחלתך למדנו להכיר את משפחתך. ראינו את הדאגה, המסירות והאהבה שהרעיפו עליך –

"ז'אקו", כפי שהם קראו לך. כל כך רצו לעזור, להקל, להפחית מהסבל, אבל גם זה לא עזר.

אתמול הגיע הרגע, שכבר איש לא יכול היה לעזור.

נוח בשלום על משכבך ידיד יקר.

אוכמה אבירם

צ'קיר, ידידי הטוב

כך, הלכת ידיד יקר, לפתע. וכהרגלך בשקט, מפנים את מכאוביך ואף קולך נדם בימך האחרונים.

עשרות בשנים נמשכה ידידותנו. תחילה אולי הייתה ארץ המוצא המשותפת הסיבה לךך,

אך ברבות הימים והשנים, היה בה הרבה יותר מכך. מאז ומעולם עולמך היה רחב, התעניינת

באין-ספור נושאים. כל פגישה בינינו על כוס קפה, היו לעתים של רוגע ולשיחת רעים מהנה.

אהבת לנסוע, לרוב בבלגריה אבל לא רק. כל יציאה לחו"ל הייתה עבורך מעין הרפתקה וידעת

לדלות

ממנה את המיטב ולספר בהרחבה על חוויותיך. היית איש צנוע ומוקף ידידים שאהבו את השקט

הפנימי שלך וגם, לא-פעם, את הערותיך השנונות, מעובות בחוש ההומור הטבעי שבעבר ידעת

להנעים בו לרבים גם מעל הבמה באירועים שונים. היה זה חוש הומור שאיננו פוגע ומקורו בטוב

הלב, בו התברכת.

ימך האחרונים היו קשים ותחלואים רבים רדפו והציקו לך. מותך בא כחטף למשפחתך שכה

אהבה

אותך ולכל ידידיך ומכריךך.

יחסרו לי פגישותינו, השיחות על הספרים, על הנושאים שהיו קרובים לשנינו.

בטרם החמיר מצבך, היית מסיים לא-פעם את סיבוב ההליכות, עליהם הקפדת, והיינו מבליים

בנעימים בשיחות ובסיפורים הקרובים לליבנו. לא-פעם ביקשתי שתעלה על הכתב את זיכרונות

ילדותך ואת סיפורה של משפחתך מימי המלחמה בבלגריה. ואמנם עשית זאת, במיומנות ובכושר

הסיפור שהיה לך ובצירוף צילומים נלווים. שמחתי להעביר זאת לארכיון יהודי בבלגריה

בירושלים.

אזכור אותך, צ'קיר ידידי, כאדם נעים הליכות ואיש רעים להתרועע.

ינעמו לך רגבי האדמה של קיבוצנו, שכה אהבת.

צבי קרן